

5126
(1-3)

126

EESTI LAULUPEO PEATOIMKOND

ESTNISKA SÅNGFESTENS ORGANISATIONSKOMMITTÈ

Snickarbacken 2.
Postgirokonto 35 22 36.

Stockholms, 1.aprillil 1948

Ringkirjaline

Laulukooridele, rahvatantsurühmadele ja organisatsioonidele.

EESTI ÜLDLAULUPIDU ROOTSIS on saamas tõsiasjaks.

Laulupeo Peatoimkond on otsustanud üldlaulupeo korraldada laupäeval, 26. ja pühapäeval, 27.juunil Stockholms, Kuninglikus Tennishallis ja Skansonis.

Tähendatud aeg langeb üldiselt kokku Eesti varemate üldlaulupidude ajaga, mis on ikka traditsiooniliselt jaanipäeva paigu toimunud. Esimene üldlaulupidu peeti 19., 20. ja 21. juunil 1869 Tartus.

Seega on meie laulupidude ajalooline ulatus peaaegu 80 aastat, milline ajajärk on olnud tihedalt seotud eesti rahvusliku ärkamise ja arenguga. Eesti avaliku elu tekkimine, loendamatu kultuuripürgimuste eostumine ja edasine arengutee on kas otsest või kaudselt mõjustatud laulupidudest. Kuid ennekõike on laulupeod äratanud ja vüvendanud eesti rahva ühistunnet ning seda rasketes oludes säilitanud. Nad andsid aga ka hoogu ja kinnitasid eesti rahva usku iseseisvuse tulekusse rahva enda algatusel ja teostamisel.

Aastal 1894 kirjutab Villem Reimann "Eesti Kodu" laulupidude puhul muuseumis: "Jätku kallid pidupäevad Eesti rahva rinnus üht armastuse sädet hõõguma, võidku kallid pühad meid vapra Eesti vaimuga, et edasi jõuame ehitada Eesti kodu, edendada Eesti tööd!... Ja Läänemere koidukaldale jääb seisma Eesti rahva kodu!"

Kas ei rõhuta Villem Reimanni toonased sõnad siinsegi eesti laulupeo vajadust, esmajoones meie usu ja vaimu kinnitamiseks?

R E G I S T R E E R I M I S E D

1. Kõiki SEGA- JA MEESKOORE palutakse hiljemalt 15.aprilliks teatada oma osavõtust Laulupeo Peatoimkonnale. Käesolev korraldus puudutab seni registreerimata kooride kui ka varem registreeritud kooride täiendavat ülesandmist, kusjuures märkida lauljate arv (segakoorides meeste ja neiste kohta eraldi) ja koorijuhi nimi ühes aadressi ja telefoniga.

2. Teated LIPPUDE kohta palutakse lähetada üheaegselt kooride registreerimisega. Lippude puudumise puhul tuleks asuda nende soetamisele. Lipu dimensioniline suhe on 11 x 7 (s.t. pikkus 11, laius 7 mõõtüksust), varda pikkus c:a 2,60 m.

3. NOODID. Laulupeo kavas on järgmised laulud: a) segakoordiele: K.A. Hermani "Isamaa mälestus", J. Aaviku "Hoi Jumal Eestit", P. Ardna "Ärka üles, muhing", M. Härma "Lauliku lapsepõli", "Enne ja nüüd", ja "Tuljak", A. Lätte "Ärka üles, isamaa", M. Lüdigi "Koit" ja "Põlismetsa järv", M. Saare "Põhjavain", G. Kreegi "Ma kõndisin vainul", T. Vettiku "Kaera-Jaan" ja "Helise, ilma", V. Nerepi "Kuku, sa kägu"; b) meeskooridele: A. Kunileidi "Sind surmani", A. Kapi "Mu süda", M. Saare "Oh, kodumaa", R. Tobiase "Õotsuv meri", E. Tubina "Karjaselaul", E. Aava "Humal", K. Tärnu "Mull' lapsepõlves rääkis", G. Ernesaksa "Hakkame mehed minema".

Lisaks loetletud lauludele on üldlauluna kavas koraal "Üks kindel linn ja varjupaik" ja segakooridele üks rootsikeelne laul.

Nootide saamiseks pöörduda laulupeo büroo poole. Noodid saadetakse välja postilunaga. Hinnad: segakoorinoodid Kr.3.- (kompl.), meeskoorinoodid Kr.2.50 (kompl.).

4. RAHVATANTS. SAMAAEGSELT LAULUKOORIDE registreerimisega tuleb ka rahvatantsijail oma osavõtust hiljemalt 15. aprilliks laulupeo Peatoimkonnale teatada. Peale trupi suuruse ja trupi juhataja (nimi, aadress, telefon) lisada repertuaari loetelu, pillimees ja millist saatemuusikat kasutatakse. Juhul, kui saatemuusikuks on rahvapillimees, siis teatada sellest äramärkivalt ühes nime ja aadressiga.

Et võimalikult kõik rahvapillimehed - külakortsul (100tsal või harmoonikal), samuti kandle-, torupilli-, viuli- ja parmupillimängijaid - ennast laulupeost osavõtjaks registreeriks, selleks palutakse organisatsioonide ja isikuid kutsuda aidata.

5. LAULUPEO RINNAMÄRK valmistatakse kunstnik G. Vestenbergi kavandi järel. See on ovaalse põhikujuga, millele paigutatud diagonaalselt kannel. Kandlest paremal all on Eesti Vabariigi vapp ja vasemal Stockholmi raekoja torn. Ovaali äärt palistab kiri: Eesti Üldlaulupidu Rootsis 1948. Märk, mis tuleb müügile aprilli 15pul, on valgest metallist (uus-hõbe) ja maksab Kr. 1:-.

Peatoimkond palub organisatsioonide kohtadel hakata kohe märgi valmistaamisel selle müüki korraldama, pöördudes aegsasti tellimistega laulupeo büroo poole. On loomulik, et märke ei soeta üksnes laulupeost osavõtjad, vaid ka mitteosavõtjad kaasmaalased, sest märk evib kultuurajaloolise väärtuse ja peaks huvitama eriti neid, kes austavad märkide kogumise traditsiooni.

4. SÕIDUGA SEOTUD KÜSIKUSED. On tarvilik, et kõik kaasmaalased, kes soovivad Eesti üldlaulupeost Rootsis osa võtta, asuksid aegsasti keskustes asjaomaste organisatsioonide juures registreeruma, millised andmed siis vahenditult laulupeo büroole Stockholmi edasi toimetatakse, teatades peale sõitjate arvu lähtejaama, Stockholmi saabumise aja, millal tagasi sõidab, kas vajatakse büroo vahendust korteri saamiseks ja mitmeks ööpäevaks. Öömaja soovijail tuleb arvestada voodipesu kaasavõtmist.

Sõit raudteel toimub 25-protsendilise hinnasoodustusega, mille taotlemiseks raudteedevalitsus saadab kohtadele vastavad talõngid. Kui sõitjate arv tingib erivagunit, siis tuleb sellest kohalikele jaamaülenale varem teatada. Kuna pidustuste esinesel päeval, 26. juunil, algusega kell 10.00 hommikul, toimub üldkooride proov, siis peavad koorid hommikuste rongidega kohale saabuma. Seda peaksid ka teised sõitjad arvestama, et majutanist soodustada.

ESINEJATE RIIETUS

Laulupeo Peatoimkonna tungivaks sooviks on, et pidustusteks valmistatakse ainult etnograafiliselt õiged ja üksikdetailidena täiuslikke rahvarõivaid. (Korraldus puudutab etnograafilistest eeskirjadest kinnipidamist samahästi naiste kui meeste rõivaste osas, kusjuures meeste rõivaste juure arvata vest ja vatt ja õige särk.) Seda soovi resp. nõuet õigustab asjaolu, et pidustustest võtab osa, eriti asukoha tõttu Skansenis, Rootsi ja ka teiste põhjamaade eriteadlasi. Selle Peatoimkonna tähelepanu juhtinise kõrvalejätmine võiks tuua hiljem esile kriitikat, mis osutuks kogu meie onakultuuri taotlusile varjuheitvaks.

RAHVARÕIVASTE REGISTREERIMINE laulupeo büroole viia läbi hiljemalt 15. maiks. Registreerimine osutub tarvilikuks piduliku rongkäigu plaani koostamiseks. Pidulikuna, efektsena ja distsiplineeritud ilme saavutamiseks rivistatakse rahvarõivastatud osavõtjad rõivaliikide järel (maa- või kihelkonniti). Registreerimisel teostada rõivaste loetelu (kihelkonniti) meeste ja naiste kohta eraldi. Registreerimise vajadus puudutab ka neid, kes laulupeol ei esine tegelastena.

ÜLESKUTSE

Kui laulupeost osavõtva il kooridel ei ole võimalik muretseda rahvarõivaid, siis soovitame muretseda ühtlaast riietust rahvusliku tikandiga või kaunilõikelisi sportkleite. Täoliselt ühtlase rõiva soetamiseks soovitame kontakti astuda Laulupeo Peatoimkonnaga tarviliste juhendite saamiseks ning võimalike kokkusattumiste vältimiseks. Rahvarõiva osas teatab Peatoimkond üldiselt ja iga üksiku juhu puhul eraldi, kust ning kellelt võib koori asukoha läheduses nõuannet ning juhiseid rõivaste valmistamiseks saada.

Rõivaste aktsiooni huvides palub Laulupeo Peatoimkond informatsiooni kõigist kohapeal leiduvaist võimalusist rahvarõivaste valmistamiseks, eriti pöördudes üleskutsega kõigi rahvuskanslaste poole - registreerida Peatoimkonnale kõik rahvarõiva eri-

teadlased, kudujad, tikkijad, sukakudujad, pitsivalmistajad, vöökudujad ja ehtevalmistajad. Registreerimisel lisada täpne aadress ja ära märkida, milliseid töid ja millises ulatuses on ninetatud isikud nõus rahvarõiva valmistamise puhul endale võtma. Andmed palume saata võimalikult kohe.

Meeste esinemine kontsertidel ja rongkäigus toimub tavalises riietuses ja peakatteta, kusjuures palume vältida musta riietust.

PÄÄSMETE EELMÜÜK

Oigeaegselt pääsmete jaotamise ja kaasmaalastele osavõtu kindlustamiseks on Peatoimkond otsustanud pääsmete eelmüügi avada juba aprilli algupoolel.

Alustage varakult kohtadel sõitude organiseerimisega ja osavõtjate selgitamisega. Ärgu keegi Eesti üldlaulupeost Rootsis, meie rahvuslikust suurüritusest paguluses, eemale jäägu!

Varustuge õigeaegselt pääsmeiga!

Koguteos "EESTI ÜLDLAULUPIDU ROOTSIS" ilmub laulupeo puhul 100- kuni 120-leheküljelisena, sisaldades eesti ja rootsi keeles piiskop J. Köpu ja auplesiidiumi esimehe lükitused, Marie Underi laulupeo proloogi, artikleid laulupidude ajaloo ja nende rahvuspoliitilise tähtsuse kohta, keha- ja rahvuskultuuri küsimusi, ülevaateid külaliskooridest, pidustuste üksikasjaliku kava ja mitmesuguseid juhiseid.

PIDUSTUSTE RAAMKAVA

Esimene päev

Saabujate vastuvõtmine ja majutamine.
Kell 10: üldkooride proov Skansenis.

AVAMINE

Kuninglikus Tennishallis, algusega kell 19.

1. Aukülaliste saabumine ja vastuvõtt
2. Proloog. Marie Underi sõnad
3. Koorilaul. Prof. Juhan Aaviku segakoor
4. Avasõna. Eesti Laulupeo Peatoimkonna esimees ja Eesti Vabariigi saadik Rootsis minister H. Laretei
5. Eesti ja Rootsi hümnid
6. Eesti nais- ja meesvõimlejate esinemine, mis lõpeb kõikide võimlejate ühise liikumislavastusega. Kaastegevad: Prof. J. Aaviku segakoor prof. J. Aaviku ja Stockholmi Eesti Seltsi sümfooniaorkester V. Nerepi juhtimisel

Märkus: Publik peab olema kohal pool tundi enne aukülaliste saabumist.

V a h e a e g

7. Eesti rahvatantsude ettekanded
Esitatakse kihelkondade viisi ja ajaloolises järjestuses voor-, ring-, paar-, naiste- ja meestantsud. Esineb Eesti Võimlemise Edendamise Ühingu esindusrühm dir. Ernst Idla juhatusel. Kaastegevad kandle-, löötsa-, viiuli- ja torupillimängijad
8. Koorilaul. Miina Härma: "Veel kaitse kange Kalev"

Teine päev

Kell 7.00: ühendatud kooride proov Skansenis Solideni kontsert-estradil ja rahvatantsijate peaproov Skansenis Bälkästorgetil.

Kell 12.30: kõikide osavõtjate, kooride, võimlejate ja rahvatantsijate kogunemine pidulikult rongkäiguks Kungsträdgårdeni parki

Kell 13.00: Piduliku rongkäigu algus.

Kell 13.45: Rongkäigu saabumine Skanseni Solideni kontsertväljakule.

Kell 14.30: Eesti laulupeo pidulik kontsert.

1. Vaimulik avanine. Piiskop J. Köpp ja Metropoliit Aleksander
2. Koraal "Üks kindel linn ja varjupaik". Laulavad ühendatud koorid ja laulupeost osavõtjad
3. Avakõned Laulupeo Peatoimkonna esimehe ja Aukomitee esimehe poolt
4. Ühendatud segakooride esinemine

V a h e a e s

5. Külaliskooride esinemine
6. Tervitused
7. Ühendatud meeskooride esinemine
8. Ühendatud segakooride esinemine

Juhatavad: prof. J. Anvik, helilooja Ed. Tubin ja dirigent V. Nerep

9. Lõppsõna
10. Hünnid

Kell 19.00: Eesti rahvatantsude ettekanded Bálnástorgetil.

Eesti üldlaulupeo büroo asub Birger Jarlsгатan 35 (Snickarebacken 2, KFUM ruunides) ja on avatud kella 10-13-ni ja 17-20-ni. Laulupeo esitööde korraldajaks on Arvi Moor.

EESTI ÜLDLAULUPEO PEATOIMKOND